

Bydgoszcz, 11 marca 2025 r.

Informacja prasowa

Od kwietnia wyższe kwoty jednorazowego odszkodowania z ZUS-u

Od kwietnia zmieniają się kwoty jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych. Będą one wyższe. Za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ZUS wypłaci 1636 zł. To o 205 zł więcej niż dotychczas.

Jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej jest najczęściej wypłacanym świadczeniem wypadkowym. W 2024 roku ZUS przyznał 43,9 tys. jednorazowych odszkodowań, które łącznie wyniosły blisko 408,5 mln zł. W województwie kujawsko-pomorskim wypłacono 3,1 tys. odszkodowań na kwotę 25,8 mln zł. Przeciętna wysokość odszkodowania w kraju wyniosła w ubiegłym roku 9,3 tys. zł, natomiast w regionie 8,3 tys. zł - informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Dla kogo jednorazowe odszkodowanie

O jednorazowe odszkodowanie z ZUS-u mogą ubiegać się osoby objęte ubezpieczeniem wypadkowym, które w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznały uszczerbku na zdrowiu. W niektórych sytuacjach możliwe jest otrzymanie odszkodowania nawet dwukrotnie, jeśli stan zdrowia pogorszył się o co najmniej 10 proc. i jest następstwem wcześniejszego wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Prawo do odszkodowania przysługuje również uprawnionym członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Zdarzają się również wyjątkowe sytuacje, w których ZUS wypłaca odszkodowanie osobom, za które nie odprowadzana jest składka wypadkowa. Dotyczy to na przykład ucznia, który uległ wypadkowi podczas lekcji wychowania fizycznego. W takiej sytuacji wypłata odszkodowania zależy od tego, czy w wyniku wypadku zostanie orzeczone całkowite niezdolność do pracy. Jeśli lekarz orzecznik ZUS ustali jedynie uszczerbek na zdrowiu, bez stwierdzenia całkowitej niezdolności do pracy, ZUS nie wypłaci odszkodowania. Wypadki w szczególnych okolicznościach dotyczą nie tylko uczniów, ale także ławników w sądzie czy wolontariuszy. Mogą to być również sytuacje, w których ratujemy życie i zdrowie innych, stawiając czoła grożącemu niebezpieczeństwu, takiemu jak powódź czy pożar – wyjaśnia Krystyna Michałek.

Ile wynosi jednorazowe odszkodowanie

Wysokość jednorazowego odszkodowania jest corocznie aktualizowana i uzależniona od procentowego uszczerbku na zdrowiu, który ustala lekarz orzecznik lub komisja lekarska ZUS. Każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu odpowiada 20 proc. przeciętnego wynagrodzenia.

Nowe stawki wejdą w życie 1 kwietnia 2025 roku i będą obowiązywać do 31 marca 2026 roku. Ubezpieczony otrzyma **1636 zł** za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Na przykład, jeśli lekarz orzecznik ustali 5-procentowy uszczerbek, odszkodowanie wyniesie 8 180 zł.

Z tytułu orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji ubezpieczonego, kwota jednorazowego odszkodowania od kwietnia wyniesie **28 636 zł**. W przypadku, gdy do jednorazowego odszkodowania uprawniony jest małżonek lub dziecko zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, wypłacona zostanie kwota **147 271 zł**. Natomiast jeśli do świadczenia uprawniony jest inny członek rodziny, odszkodowanie wyniesie **73 635 zł**. W sytuacji, gdy prawo do zadośćuczynienia mają równocześnie małżonek oraz jedno lub więcej dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, kwota ta wyniesie **147 271 zł**, a dodatkowo zwiększy się o **28 636 zł** na każde z tych dzieci. Łączna kwota odszkodowania będzie następnie dzielona w równych częściach między uprawnionych.

Kwota **28 636 zł** jest przyznawana w sytuacji, gdy obok małżonka lub dzieci, prawo do niej mają również inni członkowie rodziny zmarłego. Mogą to być na przykład rodzice, macocha lub ojczym, o ile w dniu śmierci osoby, po której przysługuje odszkodowanie, prowadzili z nią wspólne gospodarstwo domowe lub jeśli zmarły bezpośrednio przed śmiercią przyczynił się do ich utrzymania. Każdy z tych członków rodziny może otrzymać tę kwotę, niezależnie od odszkodowania przysługującego małżonkowi lub dzieciom.

ZUS nie wypłaca jednorazowego odszkodowania z urzędu

Po zakończeniu leczenia i rehabilitacji ubezpieczony składa wniosek o jednorazowe odszkodowanie, dołączając zaświadczenie o stanie zdrowia (druk OL-9) oraz dokumentację medyczną do swojego płatnika składek, na przykład pracodawcy lub zleceniodawcy. Następnie płatnik składek gromadzi niezbędne dokumenty i przekazuje je w całości do ZUS. Lekarz orzecznik lub komisja lekarska ZUS ocenia stopień uszczerbku oraz jego związek z wypadkiem. Przyznanie lub odmowa przyznania tego świadczenia oraz ustalenie jego wysokości odbywa się na podstawie decyzji ZUS. Zakład wydaje tę decyzję w ciągu 14 dni od uprawomocnienia się orzeczenia Lekarza orzecznika, w ciągu 14 dni od wydania orzeczenia przez komisję lekarską ZUS lub wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do podjęcia decyzji. Następnie ZUS wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia wydania decyzji.

Dokumenty niezbędne do wypłaty odszkodowania to:

- **Protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy**, który sporządza pracodawca (w przypadku wypadku przy pracy ubezpieczonego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę).
- **Karta wypadku wraz z załącznikami**. Jeśli wypadkowi ulegnie osoba zatrudniona na podstawie innej umowy niż umowa o pracę np. na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej postępowanie powypadkowe należy do obowiązków podmiotu, na rzecz którego wykonana była praca. W przypadku osoby prowadzącej pozarolniczą działalność lub współpracującej z taką osobą albo zatrudnionej na podstawie umowy uaktywniającej postępowanie powypadkowe przeprowadzi, właściwy ze względu na siedzibę prowadzenia działalności Zakład Ubezpieczeń Społecznych.
- **Prawomocny wyrok sądu pracy**.
- **Decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej** wydana przez państwowego inspektora sanitarnego.

Natomiast dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do jednorazowego odszkodowania po zmarłym, to m.in.:

- **Dokument stwierdzający datę urodzenia i datę zgonu** osoby, po której ma być przyznane jednorazowe odszkodowanie.
- **Dokument potwierdzający stopień pokrewieństwa** (powinowactwa) z osobą zmarłą.
- **Odpis skrócony aktu małżeństwa**, jeżeli o świadczenie ubiega się wdowa lub wdowiec.
- **Zaświadczenie o stanie zdrowia dziecka**, wystawione przez lekarza prowadzącego leczenie, jeżeli przyznanie odszkodowania uzależnione jest od ustalenia niezdolności do pracy.

- **Zaświadczenie o uczęszczaniu do szkoły**, jeżeli dziecko ukończyło 16 lat.
- **Dokument o ustaleniu prawa do alimentów** na podstawie wyroku sądu lub ugody w odniesieniu do rodziców, osoby przysposabiającej, macochy, ojczyma (jeżeli nie pozostawali we wspólnym gospodarstwie lub osoba zmarła nie przyczyniała się do ich utrzymania).

Krystyna Michałek
regionalna rzeczniczka prasowa ZUS
w województwie kujawsko-pomorskim